

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Veebruar 1933

Nr. 4

V aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja *P. Kochtitšky*. Toimetuse liige *J. Elango*. Vastutav toimetaja *H. Roos*. Ilmub koolitöö kuudel, kuus numbrit õppeaastas. Maksab aastas — 50 s., üksiknumber 10 s. Toimetus ja talitus: Tallinna, Tatari 3. Telefon 458-52.

Juhiseid VII võistluskirjutuseks

Vastavalt E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonna otsusele toimub VII võistluskirjutus pühapäeval 5. märtsil s. a. Eelmiste aastate eeskujul on ka sel aastal jäetud koolidele vabadsus võistlustöö korraldada kas päev varem või hiljem, s. o. kas laupäeval 4. või esmaspäeval 6. märtsil peale koolitööd. Valiku võimalus on jäetud koolidele, kus õpilaste kogunemine pühapäeval oleks raske. Üldiselt on aga Toimkond arvamusel, et soovitamaks oleks töö korraldada ühtaegu — 5. märtsil, sest õpilastele mõjub meeliülendavalt teadmine, et üle riigi sel päeval tuhandeid noori andub ühisele tööle, kuna pühapäev ka soodsam selleks kui harilik koolipäev. Seda on kinnitanud ka mitmed korraldajate kirjad kohtadelt, kus katseliselt töö korraldatud äripäevil; neis kurdetakse õpilaste väsimust ja eelistatakse pühapäeva, ning hinnatakse seda kasvatavat mõju, mis on ühisel päeval, kui see ühispäev eriti vastava selgitamisega teatavaks tehud õpilastele.

Märtsi esimestel päevadel saadetakse koolidele, kes teatanud osavõtjate arvu E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale, küsimuslehed kätte. Küsimuslehtede sisu ei tee korraldajad enne õpilastele teatavaks, kui just võistluskirjutuse päeval, see on kas 5. märtsil või selle eel- või järelpäeval, varem kindlaks määratud kellaajal, kui osavõtjad juba kõik on kohtadel.

Paber kirjutamiseks võetagu mõlemas rühmas hariliku vihu lehe suuruselt kokkumurtult, nooremas rühmas kaks lehte (pool kantsleipoognat), vanemas — neli lehte; neile vihuna ühendatud lehtedele mahutatagu kogu töö. Paberi ühine mõõt tööde läbivaatamiseks on väga tähtis, misparast palutakse seda arvestada. Tööd tulevad kirjutada tingimata tindiga. Juba eelmisel päeval hoiatatakse õpilasi, et nad varustuksid õigemõdulise paberiga ja kirjutusabinõudega. Iga õpilane kirjutab oma nime

paberi ülemisele parempoolsele äärelle töö alul. Paberi parempoolne äär esimesel leheküljel tuleb jätta tühjaks 4—5 sentimeetri lajuselt, et jätta ruumi hindide ja märkuste jaoks, mis tehakse nime alla.

Kui kindlaksmääratud päev ja kellaeg saabunud ning kõik osavõtjad on valmis, tunud ühtlaselt tööks, jagab korraldaja igale õpilasele vastavalt rühmadele ühe E. Õ. Liidu Karskuskasvatustoimkonnalt saadud küsimuslehe ja jääb ise korrapidamiseks klassi, tuletades meelde õpilastele, et kirjutised tulevad ära anda valmilt kahe tunni jooksul. Jagades pandagu tähele, et noorema rühma (IV, III ja nooremate klasside) õpilased saaksid neile määratud lehe, vanema rühma (V, VI ja täiendusklasside) õpilased samuti vanema rühma küsimuslehe. Küsimuslehe saab iga õpilane ja need jäävad pärast kirjutamist neile.

Võistlejad andku kõigile küsimuslehtedele, harilikult kahe-kolmelauseks vastused, mis olgu selged ja tabavad. Ei saa aga märkimata jätta, et liigne lühisus pole soovitatav, kuna siis lapsed ei saa seda väljendada, mis neil öelda oleks, töö muutub kuivaks ja kaotab oma kasvatava mõtte. Iga iseseisev vastus olgu küsimuslehe numbriga märgitud ja alaku uue järguna. Kui õpilased soovivad, võivad nad teha töö esialgu mustandina valmis ja siis ümber kirjutada puhtalt. Puhtad, tindiga kirjutatud tööd antakse korraldajate kätte. Kirjutamine peab toimuma muidugi täiesti iseseisvalt, mida korraldajail töö alul juba mõjuvalt tuleb selgitada. Kirjutamise aja lõpul kogub korraldaja kõik tööd ja õpilased vabanevad kojuminekuks. Kirjutistes märgib korraldaja sisulised vead vastavale kohale lainelise punase joonega, peale selle aga veel eriti iseloomulikud kohad, mis pakuvad erilist huvi kas oma õnnestumisega või ebaõnnestumisega, vasemale paberi äärelle punase vertikaalse joo-

nega rea (ridade) ette. Liidus puudub võimalus tuhandeisse tõisse sisuliselt süveneda, vertikaaljoonelised, märkustetegija poolt hoolikalt valitud üksikud iseloomustavad kohad võimaldavad aga kiire ja kokkuvõtliku ülevaate saada tõist üldiselt, iga üksiku kooli mõne iseloomulikuma märke abil. Mingisuguseid parandusi (keelelisi, stiililisi jne.) ei ole vaja teha.

Igale tööle märgib korraldaja oma hinde üles paremale poole, töö algusse, õpilase nime alla, tarvitades sõnu: hea, rahuldav, nõrk. Tööd tuleb hinnata sisuliselt, jättes arvestamata kirjavead, võttes võrdluseks ühekorraga kõik ühe rühma tööd. Et osavõtjate arv üle riigi õige suur, siis on keskkohas võimatu hinnata töid sisuliselt, eriti aga võrrelda neid, mis võib tuua juhulisi eksemusi ja tunduda osavõtjale ülekohtusena. Seepärast palub E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond kohapealseid korraldajaid (üksikut õpetajat või selleks moodustatud toimkonda) toimetada väga hoolikalt hindamist ja kummagi rühma kõige paremate, auhinna vääriliseks arvatavate tööde hinde juurde (hinde alla, töö alul, ülemisel parempoolsel äärel) märkida: „Auhinna vääriline!“ Siin tuleb lootusringi hooldajail ja õpetajail ka märkida, kui mõni õpilane eriti silmapaiste olnud oma üldise tublidusega ja karskusmeelsusega; see tuleks mõne selgitava sõnaga eelmisele ülalnimetatud hindede juurde lisada. Samuti tuleb hinde all märkida need vastuste numbrid, kui olid tehtud töös vertikaaljoonelised kriipsutused vasemal äärel, see on — kohad, mis eriti iseloomulikuks peeti.

Kõik ülalnimetatud märkused tehtagu tehtud töös vertikaaljoonelised kriipsutudiga ja töö alguses, õpilase nime all parempoolsel paberi äärel, töö esimesel leheküljel.

Osavõtjate tööd tuleb paigutada mõlemas rühmas eraldi kindlas järjekorda, alates kõige paremast ja lõpetades nõrgematega, numbrdades kirjatööd selles järjekorras ja kandes samas järjekorras aruandelehele. Korraldajaid palutakse seda korraldust täpsalt täita, sest sellest oleneb täiel määral auhindade määramine. Tööd tulevad järjekorranumbri järgi ja üksikult kokku murdmata koondada kummaski rühmas eraldi.

Aruandelehed saadetakse, kummagi rühma jaoks eriti ühes küsimuslehtedega. Hoidutagu registreerimisel lehti ära vaheta-

mast rühmade vahel. Nimed kirjutatagu aruandelehele täpsalt, selgesti ja kergesti-loetavalt, et Liidus auhindade määramisel ja mälestuslehtede kirjutamisel ei juhtuks vigu (eriti selgesti kirjutada tähed: o, a; n, u; v, r).

Aruandelehe ette vastavasse kohta märgitagu õiges järjekorras kõige esiti kooli nimi (mitte valla nime ette kirjutada kooli nimele!), siis alles vald, maakond ja aadress.

Aruandelehel märgitagu õpilase nime järele vastavasse kohta kõik raamatud, mis õpilane varem auhinnaks juba saanud; eriti tähtis on see nõue nende suhtes, kes hinnatud auhinna väärilisteks. Aruandelehel peavad õpilase nime juures olema kõik need hinded ja märkused, mis on võistlustöö ülemisel parempoolsel äärel nime all.

Kohtadel ei tule täita rida: „Auhindu said“; see täidetakse E. Õ. Liidus. Kui kool esimest korda võtab osa võistluskirjutusest, siis tuleb see aruandelehtedel märkida kohal, kus muidu märgitakse auhinnaks saadud raamatud, sõnades: „I korda“.

Aruandelehed olgu äila kirjutatud korraldajate poolt. Auhinnasaajate kandidaate võiks ette näha ja märkida kummaski rühmas, heade (ja rahuldavate) hulgas kõige rohkem kuni 20% osavõtjast, nende hulgast valib siis E. Õ. Liidu Karskuskasvatustoimkond auhinnasaajad aruandelehel (ja kirjatööde koondamisel) antud numbrilises järjekorras. Suurema arvu kandidaatide esitamine võib tekitada ainult segadusi ja mõnigi õpilane võib jääda auhinna, keda muidu oleks arvatud auhinna vääriliseks. Ka ei tule arvata, et esitatud 20% kõik saavad auhinnad; auhindade määramine sünnib antud järjekorras nende 20% piires, kuna lõplik arv oleneb K.-toimkonna kasustada olevaist summadest. Klassid rühmas on segamini, küll aga on soovitatav, et korraldajad näeksid ette mõne auhinnasaajate kandidaadi igast klassist poeg- ja tütarlaste hulgast, neid selleks nimestiku ette otsa soovitavas järjekorras paigutades, muidugi niipalju kui lubab seda töö väärtus ja õpilase tublidus. Võetagu eriti tõsiselt kohtadel auhinnasaajate kandidaatide järjekorda, sest K.-toimkond omalt poolt selles järjekorras harilikult muudatusi ei suuda teha ning võtab kindlas numbrilises järjekorras võimaliku arvu auhinnasaajad mõlemast rühmast eraldi.

Kõik võistlustööd ühes aruandelehtede- ga tuleb saata võimalikult ühe nädala jooksul peale kirjutamist, hiljemalt aga 25. märtsiks, Eesti Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale Tallinna, Tatari 3. Töid, kui neile erilist kaaskirja juurde pole lisatud, võib saata hariliku rist- paelasaadetisena käsikirjade tariifiga: esi- mene 50 gr — 10 senti, iga järgmine 50 gr või selle osa — 2 snt. Erilist kaas- kirja vaja ei ole, kui aruandelehtedel on tehtud kõik nõutavad märkused ja muud vajalised lisandused.

Kõik kokkutatunud kirjutised vaadatakse üldiselt Liidus läbi, eriti aga punase ver- tikaalse joonega lehe vasemal äärel mär- gitud kohad. Selle töö aluseks on aru- andelehed, mis peavad andma täieli- ku ülevaate võistlustöist ja juhtima tä- helepanu, et neid leida tuhandete hulgast.

Auhindu määratakse toimkonna ainelise võimaluse kohaselt ning aruandelehes an- tud järjekorras.

Oleks soovitav, et auhindade arv saaks suurem, kuid E. Õ. Liidu kasutuses olevad summad teevad selleks raskusi, sest mä- lestuslehtede jt. trükitööde valmistamine ning postikulud nõuavad suure osa sum- madest. Seepärast E. Õpetajate Liidu Kars- kuskasvatustoimkond palub koole, kes lei- vad võimaluse rahas või raamatutes (laste- kohastes) omalt poolt auhindade ar- vu suurendamiseks lahkesti abiks olla. Toetus võib õpilastele minna kas ni- melise annetisena või üldisel alusel; esi- mesel korral oleks raamatule märgitud peale üldise sissekirjutise veel, et auhind on N koolilt. Samuti võib anda toetuse kooli soovi kohaselt kas oma koolile lisa-auhindadena või mõnele tei- sele koolile. Viimane moodus on eriti huvitav kasvatuslikult, nagu seda läinud aastate kogemused näitasid, kus koolide vahel tekkis sooje sõprussidemeid. Kui siis koolidel leidub selleks võimalus (hoole- kogu, lootusringi, kooperatiivi, eraanneta- jate summad, raamatud), ärgu jäetagu seda palvet täitmata! Saata tuleks toetus E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkon- nale hiljemalt 15. aprilliks. Raha saatekirjas tuleb aga selgesti mär- kida toetuse kasutamise tingi-

mused: kas oma koolile lisa-auhinda- deks, teistele koolidele üldiselt või mõnele koolile nimeliselt jne. Kui aga auhindu või lisa-auhindu koduselt kavatsetakse anda, siis teatagu sellest ülevaate saamiseks samaks ajaks Toimkonnale. Väga soovi- tav oleks ka aruandelehe ülal pa- remal nurgal märkida toetuse saatmisest, et vältida arusaamatusi; märkimine teh- tagu värviliselt.

Auhinnad ja vastavad mälestuslehed saadetakse kohapealsele korraldajale ap- rillikuu lõpul või mai alul; korraldajad annavad kõik mälestuslehed ja saadud au- hinnad osavõtjatele elasi, milleks sobivam aeg lootusringide kevadpühäl, mis pee- takse maikuu, millest teatatakse täien- davalt. „Lootusringi Juhil“ maikuu numb- ris avaldatakse ülevaate võistluskirjutuse tulemustest, mis soovitav õpilastele avai- dada mälestuslehtede ja auhindade jaga- mise eel.

Et suur osa võistlejast paratamatult peab auhindadest ilma jääma, nende hulgas mit- medki, kes auhindu vääriskid, siis on väga tarvilik neile teisel teel kõlblat tasu anda. Selleks tuleks koolidel teha enne tööde ja aruandelehtede ära- saatmist kõigist töist klasside järgi hinnanguline kokkuvõte, kus oleks märgitud õpilased, kelle tööd olid täiesti head, kelle tööd rahuldavad, kellel aga päris rahuldavad veel ei ole, kuid tu- leval aastal seda võivad olla. Eriti tuleks siis veel märkida neid õpilasi, kes on saa- vutanud edu oma iseloomu kujundamisel üldises tubliduses. Siis võiks lühidalt põh- jendada võistlustöö mõtet — ehk va- jalikkude harjumuste, teadmuste ja vee- nete omandamist, kus ei taotelda ainelisi sihte ega võeta tööst osa tasu pärast. Ilusa mälestisena ühisest aatetööst hinnatagu mälestuslehti. Peale selle on soovitav põh- jendada üksikuile auhindade määramist. See ettekanne-kokkuvõte peaks toimuma pidulikult enne mälestuslehtede ja auhin- dade jagamist, selle võiks esitada E. Õ. L. nimel ja ta peaks väärilt lõpetama võistluskirjutuse pedagoogilise ülesande.

E. Õp. Liidu
Karskuskasvatustoimkond.

Võistluskirjutuse asjus.

Avaldame võistluskirjutuse õpiraamatu autorilt saabunud kirja.

Süvenedes võistluskirjutuse ettevalmistuse töödessa, on mõned lugupeetavad ringijuhid avaldanud arvamust, et kümnenäda lehekülje lõpul olev märkus võib osutuda raskeks ühtlaselt läbi töötada. Olgu siinkohal tähe- datud, et see kohaliste olude valgustamine ongi just üks tähtsamaid osasid kogu töös. Nii võib viimastel päevadel sellele veel kord pöörata erilist tähelepanu. On vajalik juh- tida tähelepanu ka sellele, et kaugelki kõik need ei ole veel seltskonnategela- sed, viljakad seltskonnategelased, kes istuvad siin või seal juhatuses, teevad mõnikord pal- ju sõnugi. Hinnates üht või teist selts- konnategelast, tuleb hinnata vaid selle po- siitivet tööd.

A. on kümnes seltsis juhatuse liige, igale koosolekule jääb aga hiljaks, siis ajab lõbu- sat küäljuttu ja viidab teiste kallist aega.

B. on ka mitme valitud ameti kandja. Asja otsustamisel püüab ta väelda kuni oma mõt- te otsuseks saab teha, aga seda otsust ellu viia, selleks pole meest kuskil. Sääraseid nega- tiivseid tüüpe ei tuleks lugeda „kohus- tetäitjate“ seltskonnategelaste hulka.

D. tegeleb vaid mõnes komisjonis, aga pi- devalt ja andumusega. Temast kõneldakse vähe. Aga kui ta kord lahkub oma kohalt, siis tuntakse tühja kohta kaua, kaua... Or- kester, raamatukogu, näitelava jne., mis on nüüd niisuguse tegelase hooleks, areneb kor- ralikult ja sihikindlalt.

Nii siis, nimetades seltskonnategelast, tu- leb märkida ka tema töövil.

Kes aga niisugusele sõelale piisima ei jää, seda ei tule lugeda seltskonnategelaseks.

Lõpuks palve tööde kohapealseile hindajaile: kui vahest lapsed ei ole suutnud oma tegelaste nimekirja koostades õiglaselt valida, siis oleks soovitatav, et tööde kontrollimisel märgitaks tegelaste nimede juurde + või -, keda tahetakse välja tõsta ühele või teisele poole. On ni- melt kavatsus võistluskirjutusel saadud and- meid meie seltskonnategelaste üle kasutada erikirjatöös. Kuiji need andmed ei ole ül- diised ja ühtlased, nad omeligi annavad väär- tuslikku materjali, mida ei saa kuidagi praegu teisel teel.

Laste õigus.

Guy Hayler.

(Järg)

Puudutades piima tarvitamise küsimust Ameerikas keeluseaduse ajal, ütles Chris- topher Addison (endine tervishoiu minis- ter) 1923. a. septembris: „Am. Ühend- riikides on üle 30 000 000 pea piimakarja. Ke- kmine piima tootmine on üle saja galloni aastas iga mehe, naise ja lapse kohta“. On hästi öeldud: „Õnnelikud need lapsed, kes ei ole kunagi õppinud armas- tama alkoholiseid jooke.“ Sellele võiks veel lisada: ja kolmkorda õnnelikumad ja tervemad on need lapsed, kes sündinud kaineist vanemaist; vanemaist, kes on val- mis ja oskavad oma lapsi rahuldada hea ja terve toiduga.

Laste õigus õnnelikuks koduks.

Keegi ei väida, et joomine on ainus süüdlane õnnetus kodus. Kuid igaüks peab tunnustama, et joomine on peapõh- jus selleks. Lagemata kodudes, kuhu tunginud joomine, kaob laste õnn. Al- koholsete jookide mõjul isad ja emad liiga sageli muutuvad mõistmatult kurja- deks ja kaob neis igasugune vanemlik vastutustunne. Kurbi ja kasulikke näiteid ses suhtes pakuvad Briti Lastekaitse Ühin- gu andmed. Selle organisatsiooni direk- tor kinnitab, et tuhandest juhtumist, mil- lega ühingul tegemist, 99 protsenti näi- tab kas mõlema või ühe vanema elu- viisi piiripidamatust, mille järelduel lap-

sed jäetakse armetult hooletusse. Olgu ju- hitud tähelepanu kontrastile, mis ilmneb selles küsimuses mail, kus maksev keel- useadus.

Ameerika ühe osariigi lastekaitse seltsi 1922. a. aruandes öeldakse: „Aastate kes- tes oleme kaevanud mõõdupidamatuse halvavast mõjust perekonnaellu. See on veelgi olemas, kuid tänu keeluseadusele kaugelt vähemal määral. Keeluseaduse üheks saavutiseks on see, et ta on loonud paremad tingimused kodudes, parema hoo- litsemise laste ja naiste eest. Keeluseadus on hiilgav näide ühiskonna saavutisest üldise heaolu taotlemisel. Täieliku kars- kuse tunnustamine annab hulga hüvesid. Kodude õhkkond on muutunud. Lapsed, kes varem pugesis peitu isa ja ema pur- jus koju tülles, tormavad nüüd tervitama neid, avades oma taskud maiustistele, puuviljadele, mänguasjadele jne.

Seesuguseid arvamusi kuuldu kõigist Am. Ühendriikide osadest, kus katsutud keeluseaduse mõju.

Kadunud president Harding ütles: „Igas kogukonnas on olnud igal mehel ja naisel juhus tunda, mis tähendab keeluseadus. Nad teavad, et mehed toovad koju va- randused, mis varem raisatud kõrtsides. Need perekonnad on paremini toidetud ja riietatud ja rohkem raha leiab teed hoiu- kassasse!“

(Järgneb.)

Töö õpilaskoondistes.

Kirjavahetus lootusringi töövõttena.

Muude lootusringi töövõtete kõrval võiks kõnesse tulla ühe kooli õpilaste (kas ainult lootusringi liikmete või kõigi asjast huvitatute) isiklik kirjavahetus mõne teise kooli õpilastega.

Nõuavad ju ametlikud algkooli õppekavad õpilastelt kirjade kirjutamise oskust. Teame ka, kui kuivad ja sjsutud need kirjad sagedasti on, mis ainult sellepärast kirjutatakse, et õppida kirja kirjutama. Pilt muutub aga sootuks, kui on tegemist tõelise kirjavahetusega. Kuidas siis püütakse puhtalt ja korralikult kirjutada, et anda head muljet enesest ja oma koolist teistele. Ja sisurikkad ning huvitavad on need sagedasti väga südamlilikud kirjad. On ilus päev, kui kaugelt sõpradelt kirjakingi tuleb. Siis on mõnelgi õrnatundelisemal pisarad silmis.

Kuidas alustada kirjavahetust?

See võiks sündida nii, et lootusringi hooldaja, mõne õpetaja või ka õpilaste eneste algatusel saadetakse ühest koolist õpilaste nimistu, kes soovivad kirjavahetusse astuda, teise kooli.

Soovitav on, et seejuures õpilasi lühidalt iseloomustataks ja ka nende vanus märgitaks, et kirjavahetusse astuksid üksteisega rohkem ühehuvilised ja vanuses mitte väga lahkuminevad õpilased.

Need eeltööd tehtud, võib kirjavahetus alata. Kirjad kirjutatakse kas kodu või koolis. Viimane viis on vähemalt alguses soovitamam, et õpilasele anda tarvilikke näpunäiteid.

Igaüks varustab oma kirja ümbrikuga, kuhu kirjutatud on korra ja viisakuse

nõuetele vastavalt nii saaja kui ka saatja aadress. Siin on tõesti vaja jälgida, et aadressi harjuksid õpilased kirjutama korralikult, kuna lohakustest sel alal postiasutistes alatasa kurdetakse. Loomulikult tutvub enne kirjade ärasaatmist nende sjsuga ka asja korraldav õpetaja. Siis kogutakse kirjad kimpu (lahtised või pisut kinni kleebitud — nii on postile viimiseks soovitavam), tehakse väike pakike ja saadetakse teele. Harilikult ei lähe 20—30 kirja saatmiseks sel viisil rohkem kulu kui 10—12 senti. Need on võetud postile äripaberite või ristpaelasaadetiste tariifiga, kui ei ole samasse pakki lisatud õpetaja poolt erilist kaaskirja.

Esimesed on tutvumiskirjad ja need valmistavad harilikult kõige rohkem rõõmu. Juba teises, kolmandas kirjas kipub aga paljudel aimest puudu tulema, kui õpetaja juhatusi ei anna, millest kirjutada. Näiteks võiks kirjade aineks olla kord oma kooli, kord kodu kirjeldamine, loodus kooli ja kodu ümbruses, koolipeod ja ettekanded, pühade veetmine, oma huvidest ja harrastustest jne. Sagedasti lisatakse kirjadele väikesi jooniseid, albumikesi, soovitakse kauges sõbra pilti jne.

Igatahes ei nõua niisugune kirjavahetus õpilastelt nimetamisväärsset kulu, küll aga võimaldab see neile huvitavat ja arendavat tegevust, millel kahtlemata on omad pedagoogilisedki väärtused.

Nii ühiselt alatud kirjavahetusest areneb hiljem üksikuil tihedamgi kirjavahetus.

J. Kranfeldt.

Kes lahendab selle tüli?

„L. J.“ nr. 2. avaldatud kirjutisele saabus Haimre algkooli lootusring „Koidukiire“ liikmeilt vastus.

Seitsmest vastusest neli soovivad pähklike jätmist Orava-Oskarile, üks õpetajale, üks iluks puule, kuna üks leidlikult kõiki rahuldada tahab.

Oravale jätmist põhjendatakse veenvalt.

„Oravale annaksin need pähklikud: tal ei ole ju talvel süüa midagi, aga lastel ja õpetajal on ikka.“

(Elmar P., IV kl.)

Õpetajale jätmist põhjendatakse sellega, et igaüks osalt juba sai, kuna õpetaja oma töö ja vaeva eest lastega peaks ometi ka pähklikeid saama.

Viimane ettepanek rahuldaks kõiki: pähklikud peaksid jääma vanale õpetajale, see oma vanade hammaste pärast annaks nad muidugi poistele, poisid aga kui tublid lootusringlased annaksid pähklikud muidugi näljasele oravale talvel...

Koidukiirlaste vastused on hästi leitud.

TÄHEKESED.

Päike läks oma kaugele käigule ümber maailma. Tulid tähekesed ja palusid: „Meie tuleme ühes sinuga rändama ümber maailma!“ Päike aga tõreles nendega: „Teie jääte koju! Oma tulisel rännakul põletaksin ma teie kuldsed silmad.“

Läksid siis tähekesed Kuu juurde selgel ööl ja palusid: „Sina, kes valitsesid pilvi ja ööd, lase meid rännata sinuga,

sest sinu pehme kuma ei põleta iialgi meie silmakesi!“

Ja Kuu võttis tähekesed seltsiks endale öösil rännakuil.

Tere tulemast, tähekesed kuldsed ja kuu hõbedane öös! Tulge ja süüdake taevased valgused, et saaksin rõõmsalt pidutseda ja mängida ühes teiega sõbralikes öömängudes. . . (Jugendrotkreuz, 1927)

Talus on talvelgi tööd.

Kui lakanud sadu, saabunud on talv, ja suvisest vaevast täidetud iga salv, siis rõõmus, rahul vana talumees ta kodutares küdeneva kolde ees. Ei siingi puhkust ole pikalt ega palju, kui juba pakases on pragunemas kalju. Siis talus vaja kütet, heinu koju tuua, ja küttes olev loomgi tahab juua. On vaja valmistada atra, rästat, regi — kes töömail küsib, kunas taat neid tegi. Siin vaja takust keerutada köösi, nõõri, ja sõita talust viima linna

voori. Seal meelestub, ei katus kannu sadu, või puudub talus mõni vajaline ladu. Siis varmalt palgimetsa sõidab talumeesi, ka jällegi tal palju rasket tööd on ees. Seal raiu, laasi, veereta ja fahu. — ei muidu ükski puu ju seinu mahu. Nüüd tuleb kivi-, kruusa-, liivavedu, ja kui on küllalt vaeva, hoolet ja edu, siis juba laguneva teega õieti toob mees kõik materjali koju viimati.

E. Rungi.

Mis tehakse lootusringides.

Oru algkooli nr. „Põhjala“ (Läänemaal) pühitses 29. jaanuaril oma aastapäeva. Öhtu kavas oli jutukesi, luuletisi, laule ringi laulukoorilt, näidend, „Vaeslaste hääks“. Öhtust võttis osa ka palju lastevanemaid. Pääs öhtule oli vabatahtliku maksu eest.

Samal öhtul oli ringi korraldusel valguspiltide-öhtu täiskasvanuile, millest rohkel arvul osa võeti.

Koolimaja lähedale asutas ring liivälja. Selleks moodustatud liivälja-toimkonnast võivad võtta osa kõik õpilased, maks vabatahtlik. Toimkonnal on praegu 76 liiget ja oma

juhatuse. On kelgud ja jää-karussell. Lume pühkimiseks määratakse salgad. Pühitud lumi kogutakse kelgumäeks. On kavatsus korraldada liiväljal ka avalikke öhtuid.

(„Põhjala“ juhatuse kiri.)

Tallinna I. I algkooli E. N. P. R. koolikoondis otsustas terves koosseisus astuda ka lootusringide võrku. Ühendatud organisatsioonide ühiseks nimeks võeti „Edu“. Liikmeid on üle 40. Asuti oma ajakirja väljandmisele ning kirjavahetuse teiste koolidega kodu ja välismail.

Lootusringi töövihust.

Avaldame läbilõike Elva algkooli lootusring „Valge linnu“ ju karskusring „Võitleja“ töövihkudest meile lahkelt tarvitamiseks saadetud väljavõtteist. Tööd parandamata. Teema — **Minu kohused.**

Minu kohused on koolitöö korralikult teha. Ema aidata. Ja hommikul tubasid pühkida. Siis kui ta hommikul kohvi keedab, siis toon talle puid tuppa.

Hilja K., 10-a., III kl.

Minu aitan isa ja ema. Emale aitan puid lõhkuda ja tuppa kanda, ja vett tuua. Ja isal aitan hobust sõita. Ja vahel kui ta sõitma läheb, siis aitan hobust ette panna.

Harry A., 13-a., III kl.

Minu kohustus on olla karsk. Minu kohustus on olla korralik. Minu kohustus on koolis käia. Minu kohustus on olla hoolas. Minu kohustus on karskuskoosolekul käia.

Harry P., 10-a., III kl.

Minu kohustused on mitte viina, õlut, veini juua, ega ka muid mürgiseid aineid, mida inimesed tarvitavad. Koolis korralik olla. Kodu ja ka tänaval viisakas õpetajate ja õpilaste vastu. Ja pean loomade vastu olema hääl, mitte pilduma neid kividega, vaid pean talvel lumega andma neile süüa.

Oie K., 11-a., IV kl.

Koolis käia ja õppida. Kodus ema aidata, iga lõuna riistad pesta, enda aseme ära tege-
gema. Ja isale lehte tuua.

Laine L., 11-a., IV kl.

Igal inimesel on omad kohustused. Nii ka minul. Minu suurim kohustus on õppimine. Koduseid kohustusi on mitu. Klaverit mängida, lauda katta, lilli kasta, raamaturiivlid sääda ja veel mõned. Kuid on kaks lõbusat, õige lõbusat kohustust: jõulupuu ehtimine ja munade lakkimine. Need on lõbusamad kohustused, aga ka teisi täidan ma hää meele-
lega. Varssi jõuavad pühad, kus saan täita ühe neist. Ootan neid rõõmsaid pähi! jõule.

Anni L., 10-a., IV kl.

Pea kooli korrale alluma. Õpetajate, vanemate käsku täitma. Viisakas olema. Igalpool abivalmis, kus võimalik. Oiglust pidama. Oma armsat väikest kodumaad „Eesti“ kalliks pidama.

Minu kohustused ei ole rasked täita, nad on koguni armsad. Nad viivad mind kõr-

gete sihtide poole. Sellepärast tahan neid tõesti omale ette säädida ja neid täita.

Aino P., 14-a., VI kl.

Minu kohustised... kerged täita... Minu peakohustus on, oma isa ja ema sõna kuulata, nende õpetuste järele käia... Isa ja ema aidata igas töös, mis ma suudan. Neile rõõmu valmistada oma õppimise ja töö läbi...

Teine kohustus on oma õpetajate sõna ja õpetust kuulata. Lahke, rõõmus ja sõbralik olla oma õpetajate, kui ka oma kaasõpilaste vastu. Ja ka teiste inimeste vastu.

Kui need kohustised jõuan täita, siis tunnen end vaba, õiglase ja puhta südamliku lapsena. Ja võin mureta elada.

Aita L., 13-a., VI kl.

... Esimeseks pühamaks ja õilsamaks kohustiseks olgu armastus isamaa, rahva ja kodu vastu. Ilma nende kohustuste täitmiseta ei vääri meie oma nime...

Minu isiklikkudeks kohustusteks peale nende on kasulik olla uhiskonnale, ligemisele ja loodusele. Sellega oleks öeldud kõik minu kohustised üldis alusega...

Julius K., 14-a., VI kl.

Väljavõtteid

Kalmaküla 6-kl, algkooli lootusring „Meritähe“ põhikirjast,

§ 1. Lootusringi sihiks on jagada kasvavale noorsoole teadmusi joovastavate jookide ja muude kahjulikkude maitseainete hävitavast mõjust, kasvatada liikmeid täiskas-
keiks, nii sõnas kui teos tublideks kodanikeks, kasvatada nende algatusvõimet, püsivust, korraarmastust, kohusetunnet, harjutada neid ligemise- ja tööarmastusele.

2. Iga ringi liige on kohustatud korralikult võtma osa ringi koosolekuteist ja täitma temale juhutuse või hooldaja poolt usaldatud ülesandeid. Ringi liige on kohusetruu. Liige, kes kolmelt ringi koosolekult järgimööda puudub, arvatakse liikmete hulgast välja.

3. Iga ringi liige käitub viisakalt igal pool, on heatahtlik kõigi kaasõpilaste, üldse kaasinimeste vastu, teades, et teod teevad inimese ilusaks, õilsaks.

4. Lootusringlane on ligimesearmastaja ja tema juhtsõnaks on: ma teenin, ma aitan!

5. Ringi liige ei tarvita kunagi tooreid vandesõnu, ei haava teravustega kaasinimest, sest ta austab oma ligimest ega taha talle haiget teha.

6. Ringi liige ei joo alkohoolisi jooke, ei suitseta, sest ta tunneb nende hävitavat mõju inimese organismile, teab, millised on kodud, kus valitseb alkohol, on näinud neid pisa-
raid, mida emale ja lapsile on toonud silmi alkoholi poolt toodud mure mustad pilved.

Lootusringlane keeldub ka vähemast tilgast alkoholist, nähes temas oma elu, oma õne vaenlast.

7. Lootusringlane on väliselt puhas, korralik. Ta peseb hommikul tustes silmad puhtaks ja ei unusta ka kaela ega kõrvu. Eriti hoolitseb ta oma käte puhtuse eest: puhastab küünealused ja peseb neid iga kord enne sööki. Samuti peseb lootusringlane vä-

hemalt kord iga päev oma suu, hambad puhtaks, teades, kui vastik on halb lõhn kaasinimese suust. Kuid ta teab ka, et hammaste puhtuse eest hoolitsemine on kasulik tervisele, eriti hammaste tervisele.

8. Lootusringlane armastab tõe ja on valmis selle kasuks ohvreid tooma.

9. Lootusringlane on hea õppija, sest ta teab, et see on tarvilik talle enesele selleks, et iseseisvana elus paremini edasi jõuda.

10. Lootusringlane on aus, õiglane, õilis.

22. Rinnamärgid muretseb oma liikmetele lootusring ja nad jäävad ringi omanduseks, kusjuures nad antakse ringi liikmeile kandmiseks nende liikmeksoleku ajaks.

23. Kui ringi liige koolist lahkudes lahjub ka ringist, tegelikult aga elab endiselt lootusringi liikme põhimõtete kohaselt, jääb endisele liikmele õigus rinnamärgi kandmiseks, kuid temale ringi poolt väljaantud märgi peab ta ringile tagasi andma. Soovi korral võib ta ringilt märgi enesele osta.

24. Kui lootusringi liige on sunnitud kooli ajal põhikirja või kodukorra alusel ringist lahkuma või kui ta koolist lahkudes ei ela lootusringi liikme põhimõtete kohaselt, kaotab ta rinnamärgi kandmise õiguse ja peab temale ringi poolt kandmiseks antud rinnamärgi ringile tagasi andma. Märgi enesele ostmise ja enesele pidamise õigust niisugusel viisil ei ole. Kui ta aga varem enesele ju rinnamärgi ostnud, on ta kohustatud selle ringile tagasi müüma.

25. Kui lootusringi liige vabatahtlikult kooli aja ringist lahjub, annab ta temale ringi poolt kandmiseks antud rinnamärgi ringile tagasi ja kaotab selle kandmise õiguse.

Ringi hooldaja: J. Rosin.

35 pesakasti

seadsid üles ühe kooli lootusringlased kuldnokkadele möödunud kevadel.

Kas teil on eeltööd selleks alatud?

Kuldnokad tulevad ju märtsikuul.

MÄNGE.

Palume tööd. Lapsed istuvad ringis. Kolm neist eemalduvad ja lepivad seal kokku, mis tööd nad paluda kavatsevad. Kui nad näiteks on kokku leppinud, et nad on rätsepapad, ei tohi nad sest sõnadega märku anda, vaid ainult liigutustega rätsepatööst. Nüüd tullakse teiste laste juurde ja öeldakse: „Palume tööd“. Teised küsivad: „Mida teie oskate?“ Nüüd hakkavad need kolm tegema igaüks ise liigutusi. Kui ei suudeta tööd üles arvata, võib sama kolm uut tööd otsida, vastasel korral lähevad aga teised.

Sule puhumine. Moodustatakse rühmad, igas rühmas 4—6 last. Mängujuhi märguandmisel visatakse igas rühmas üks udusulg

õhku. Rühmad katsuvad puhumisega udusuled õhus hoida. Kelle sulg maha kukub, see rühm on mängu kaotanud. Teised rühmad jätkavad puhumist. Mängitakse niikaua, kuni selgub viimane võitja.

Telegramm. Keegi ütleb mingi tähe, mille kõik üles kirjutavad. Järgmine ütleb teise tähe, mis ka üles kirjutatakse. Nii kirjutatakse alanevasse ritta 8 tähte. Nüüd mängust osavõtjad arvavad 3 minuti jooksul igaüks omaette välja teadaande, mis peab koosnema sõnadest, mis algavad nimetatud ja üleskirjutatud tähtedega. Kes esimeseks telegrammi valmis saab, on võitja.

J. U.

Kirjavahetuse soove.

PÄÄRDU 6-kl. algkooli E. N. P. R. koolikoondise ja lootusring „Koidu“ liikmed soovivad astuda kirjavahetusse mõne algkooliga Lõuna-Eestis.

Address: Päärdu algkooli lootusring „Koit“, Päärdu p-ag.

Noorte töid.

Talve ootel.

Oh tuleks kord tali,
saaks pika liu üle mäel!
Oh tuleks kord tali,
mitu lumemeest seisaks mäell
Talveke, tule kord talveke,
see on mu soov!

Lumelill.

Esimene lumi.

Oi oi nalja, oi oi nalja,
õues sajab lund nii laia.
Poisid joostes toast välja,
teevad kohe lume palle.
Kui siis kõlab kooli kell,
poiste süda kurb ning hell,
et nad peavad minema,
tuppa jälle õppima.

— Orvik —

Oru algkooli lootusring „Põhjala“ ajakirjast „Päikesekiir.“

Kroonika.

Märgukirja riigivanemale esitasid 31. jaan. juhtivad karskusorganisatsioonid ja kirkuvallitsused viinamüügi laiendamise kavatsuse vastu.

Kirjavastuseid.

A. A. R., Audla. Ülevaate ja tööd avaldame järgmises numbris.

Haimre algkooli lr. „Koidukiirele“. Tänu lahke kutse eest! Kahjuks takistas kauge maa.

Leisi algk. lr. Hilinemise pärast avaldame ülevaate järgmises numbris.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Eesti Noorte Punane Rist“ nr. 1.

„Eesti Noorus“ nr. 1.

„Aed“ nr. 1.

„Loodusevaatleja“ nr. 1.

„Opilasleht“ nr. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21.